

Szepty
krakowskich rabinów

Komentarze Boaza Pasha do Tory

Boaz Pash

Szepty krakowskich rabinów
Komentarze do Tory

Wydawnictwo Austeria
Kraków · Budapeszt 2011

KSIĘGA BERESZIT

Parsza Bereszit	
<i>Naase Adam</i> „Uczyńmy człowieka”	17
Parsza Noach	
Kara i tęcza	25
Parsza Lech Lecha	
<i>Lech lecha</i> „Wyjź!”	31
Parsza Wajera	
Uczynili wszystko odwróconym	33
Parsza Chajei Sara	
Zbyt udana lamentacja	35
Parsza Toldot	
<i>Hakol kol Jaakow</i> , „Głos jest głosem Jakuba”	39
Parsza Wajece	
<i>Mikdasz meat</i> – mała Świątynia	43
Wajiszlach	
<i>Halomed mikol adam</i> , „ten, kto uczy się od każdego człowieka”	47
Parsza Wajeszew	
Litery, których nie utracił Josef	51
Parsza Mikec	
Siostra moja słynna jest na cały kraj	55
Parsza Wajigas	
Szacunek między ojcem a synem	59
Parsza Wajechi	
Pocałunek na pożegnanie	63
Jaakow awinu lo met!	68

KSIĘGA SZMOT

Parsza Szmot	
Imię i charakter człowieka	75

Parsza Waera	
Cuda i znaki	81
Parszat Bo	
„Przemów, proszę, do ludu”	85
Parsza Beszalach	
„Bom Ja, Wiekuisty, lekarz twój”	89
Parszat Jitro	
Dlaczego góra Synaj?	91
Parsza Miszpatim	
Poświęcenie dla prawdy	97
Parsza Truma	
„I uczynią Mi święty Przybytek”	105
Parsza Tecawe	
„Wymaż mnie z Twojej księgi”	111
Praca wykonywana z sercem	113
Parsza Ki Tisa	
Gorliwi śpieszą się do spełniania przykazań	119
<i>Keszer tefilin</i> – węzeł tefilin	121
Parsza Wajakhel	
Czego uczą nas <i>nesim</i> (książęta)?	125
Parsza Pkudei	
Modlitwa przed modlitwą – kilka słów o rabim Elimelechu z Leżajska	131

KSIĘGA WAJIKRA

Parsza Wajikra	
More halacha bifnei rabo	143
Dlaczego <i>korbanot</i> ?	146
Parsza Caw	
„Ogień na ołtarzu będzie stale płonąć”	157
Parsza Szmini	
„Okazę moją świętość tym, co zbliżają się do Mnie”	161

Parsza Tazria		
	Życie jest święte	165
Parsza Mecora		
	<i>Caraat i tszuwa</i>	169
Parsza Acharei mot		
	Dwa dni świąt i jeden dzień Jom Kipur	175
Parsza Kdoszim		
	Lepiej zgubić z mędrcom niż znaleźć z głupcem	181
Parsza Emor		
	Tora zawsze nowa i dwa bochenki chleba na Szawuot	185
Parsza Behar		
	<i>Jowel</i> i 120 lat życia	191
Parsza Bechukotaj		
	Trud nad Torą	197

KSIĘGA BAMIDBAR

Parsza Bamidbar		
	<i>Leweit awotam</i> „wedle domów ich ojców”	205
Parsza Naso		
	Melawe Malka i Rebe – Reb Heszal	209
Parsza Behaalotcha		
	Aharon w niczym nie odstąpił od tego, co było mu nakazane	213
Parsza Szlach		
	<i>Tagin</i> i 49 Bram Zrozumienia	217
Parsza Korach		
	„Cała społeczność, wszyscy są świętymi...” i rabin Bach	221
Parsza Chukat		
	Nie bij skały! Mów do niej!	225
Parsza Balak		
	Ostatni Lubawiczcer w Krakowie	231

Parsza Pinchas	
Ulecha Haszem chesed	235
Parsza Matot	
„Kto lubi napomnienia – kocha mądrość”	239
Parsza Masei	
Zbliżający się <i>tikun</i>	243

KSIĘGA DWARIM

Parsza Dwarim	
Wojna i pokój	251
Parsza Waetchanan	
Dlaczego miejsce grobu Mojżesza jest nieznanne	253
Parsza Ekew	
Talerz fasoli	257
Parsza Ree	
<i>Al tiggzol dal</i> „Nie okradaj nędzarza”	265
Parsza Szoftim	
Dlaczego właśnie <i>misznajot</i> ?	267
Parsza Ki Tece	
Na dwa sposoby – Megale Amukot i zuchwały mąż	271
Parsza Ki Tawo	
Człowiek-król	273
Parsza Nicawim	
Setne przekleństwo	277
Parsza Wajelech	
Zwój Tory Rabina Remu	281
Parsza Haazinu	
Los pewnego <i>Jud</i>	287
Parsza Wezot habracha	
Szal rabiego Szimona	291

June 2009 / Sivan 5769

Dear Friends,

Shavei Israel is pleased to present this important new book on the weekly Torah portion, the first of its kind in the Polish language that is based on the ideas and insights of some of Krakow's greatest rabbis from previous generations.

This volume was written and prepared by Rabbi Boaz Pash, *Shavei Israel*'s energetic and talented emissary to Krakow. It was translated into Polish by Rut Zylska, Szulamit Pasierska, Izabela Szatrawska & Daniela Malec, and was edited by the gifted Ewa Gordon. We are especially grateful to Mr. Wojtek Ornat and *Austeria* Publishing for bringing this work to fruition.

For centuries, Krakow was home to a large and vibrant Jewish community which produced some of Eastern European Jewry's greatest Torah scholars. More than six decades ago, that was nearly all extinguished by the Germans and their collaborators, who murdered over 90 percent of Polish Jewry.

In recent years, an increasing number of Poles have begun to re-discover their Jewish roots, seeking to reclaim the precious heritage that was so brutally taken from them and their forebears.

It is our hope that this book will, in some small way, help to promote the legacy of Krakow's Torah giants, as well as enable a new generation of Polish Jews to gain a better understanding of our eternal faith, its principles and beliefs.

Sincerely,
Michael Freund
Chairman, *Shavei Israel*

czerwiec 2009 / siwan 5769

Drodzy Przyjaciele,

Shavei Israel ma przyjemność przedstawić Wam tę ważną publikację, na którą składają się komentarze do cotygodniowych odczytów z Tory. Ukazują się one po raz pierwszy w języku polskim i zostały oparte na naukach największych rabinów krakowskich poprzednich pokoleń. Książka ta została napisana i przygotowana przez wysłannika *Shavei Israel* w Krakowie, pełnego wigoru i talentu, rabiego Boaza Pasha. Przekładu na język polski dokonały Rut Żylska, Szulamit Pasierska, Izabela Szatrawska i Daniela Malec, a nad ukończeniem książki pracowała Ewa Gordon. Szczegółne podziękowania składamy Panu Wojciechowi Ornatowi i Wydawnictwu Austeria za urzeczywistnienie tego projektu.

Przez setki lat Kraków był domem dla wielkiej i tętniącej życiem żydowskiej społeczności, która wydała jednych z największych uczonych żydowskich w Europie Wschodniej. Ponad sześćdziesiąt lat temu, cała ta społeczność została prawie całkowicie zgładzona przez Niemców i ich współpracowników, którzy wymordowali ponad 90% polskich Żydów.

W ostatnich latach coraz większa liczba Polaków zaczęła odkrywać swoje żydowskie korzenie, pragnąc odzyskać bezcenne dziedzictwo, które zostało brutalnie odebrane im i ich przodkom.

Mamy nadzieję, że w pewnym stopniu, książka ta pomoże rozsławiać spuściznę krakowskich nauczycieli Tory, a jednocześnie umożliwi nowemu pokoleniu polskich Żydów lepsze rozumienie naszej wiary, jej prawa i nauki.

Z poważaniem,
Przewodniczący *Shavei Israel*
Michael Freund

